

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o socialni razsežnosti globalizacije — prispevku politike EU k širitvi koristi za vse

COM(2004) 383 final

(2005/C 234/10)

Evropska komisija je 26. maja 2004 sklenila, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu: Socialna razsežnost globalizacije — prispevek politike EU k širitvi koristi za vse.

Strokovna skupina za zunanje zadeve, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 15. februarja 2005. Poročevalca sta bila g. Tom Etty in ga. Renate Hornung-Draus.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 415. plenarnem zasedanju 9. in 10. marca 2005 (seja z dne 9. marca) z 59 glasovi za, 15 glasovi proti in 2 vzdržanima glasovoma.

1. Splošne pripombe

Evropski ekonomsko-socialni odbor

1.1 izraža zadovoljstvo s sporočilom Komisije *Socialna razsežnost globalizacije — prispevek politike EU k širitvi koristi za vse* COM(2004) 383 final; sporočilo obravnava posebno vlogo, ki jo EU lahko igra v tem, da bi globalizacija postala proces, pravičen do vseh;

1.2 meni, da lahko EU pomembno prispeva k oblikovanju socialne razsežnosti globalizacije zaradi svoje lastne zgodovine in izkušnje precejšnje in uspešne regionalne integracije, pri čemer ne trdi, da slednje ponuja model, ki ga je mogoče v vseh podrobnostih posnemati povsod po svetu;

1.3 upošteva rezultate posebne javne obravnave, organizirane 17. decembra 2004. Navzoči so bili izvedenci Svetovne organizacije dela (ILO), Svetovne banke in Mednarodnega denarnega sklada (IMF), da bi predstavili svoje poglede na vlogo svojih organizacij z ozirom na socialno razsežnost globalizacije⁽¹⁾. Poročilo s tega posebnega zasedanja kot tudi predstavitve, ki so jih podali govorniki, bo objavil EESO.

1.4 poudarja pomen pristopa do globalizacije, ki temelji na vrednotah, v smislu konceptov, ki tvorijo bistvo socialnega tržnega gospodarstva. Takšni vidiki so individualna odgovornost, spoštovanje pravne države, spoštovanje posameznika in lastnine, transparentnost, integriteta, človeško dostojanstvo, enakost in svoboda, temeljne sindikalne in delavske pravice, dobri industrijski odnosi, splošen dostop do izobraževanja in usposabljanja, ne glede na spol, in visoka stopnja socialnega varstva. Na teh temeljijo ključni elementi pristopa EU k globalizaciji:

⁽¹⁾ Na zaslišanju so sodelovali naslednji strokovnjaki:

- G. Gerry Rodgers, direktor oddelka za integracije, ILO
- G. Dominique Peccoud, posebni svetovalec, Zunanji odnosi in partnerstva, ILO
- Ga. Haleh Bridi, posebna predstavnica evropskih institucij, Urad Svetovne banke
- G. Pierre Dhonte, posebni predstavnik EU, IMF

— trdne institucionalne strukture

— učinkovite javne storitve in storitve splošnega interesa

— močan družbeni in državljanski dialog

— vlaganje in človeški kapital ter

— kakovost zaposlovanja;

1.5 se strinja s Komisijo, da je globalno tržno gospodarstvo prineslo številne pomembne koristi in da ima velik produkcijski kapital v smislu gospodarskega, političnega in družbenega razvoja ter da je ustvarilo več in boljših delovnih mest; sprejema tudi ugotovitve Svetovne komisije o socialni razsežnosti globalizacije (WCSDG), da prevladujejo ukrepi, namenjeni odpiranju trga, in da so bile doslej zanemarjene njihove socialne posledice, te da so ta pravila in ta politika rezultat sistema globalnega upravljanja, ki se ne odziva dovolj na interese in potrebe manj močnih udeležencev;

1.6 se sklicuje na nedavno raziskavo Svetovne banke⁽²⁾; ta kaže, da sta odpiranje trgov in gospodarska integracija prispevali k precejšnjemu gospodarskemu napredku v deželah v razvoju, ki jim je uspelo vstopiti na trge globalne proizvodnje in storitev. Skupaj z drugo raziskavo Svetovne banke iz februarja 2003, ki obravnava zmanjševanje dohodkovne neenakosti in diskriminacije pri plačah, kot tudi povečano gospodarsko storilnost, visoke stopnje sindikalne organiziranosti in dobre industrijske odnose⁽³⁾, ta raziskava poudarja potrebo po ravnovesju med gospodarskimi in družbenimi vrednotami, kar WCSDG počne, ko se loteva problema revščine v svetu, ki se globalizira;

⁽²⁾ *Globalisation, Growth and Poverty: Building an Inclusive World Economy* (Globalizacija, rast in revščina: graditev vključujočega svetovnega gospodarstva), World Bank, Washington, 2002

⁽³⁾ *Unions and Collective Bargaining: Economic Effects in a Global Environment* (Sindikati in kolektivna pogajanja: gospodarski učinki v globalnem okolju), World Bank, Washington, 2003

1.7 ugotavlja, da kljub temu, da globalizacija ustvarja veliko pozitivnih učinkov, eden najresnejših izzivov v svetu ostaja revščina, ki jo je mogoče neposredno povezovati z rastjo neformalnega gospodarstva, kot vzrok in posledica le-tega;

1.8 ugotavlja, da problemi v zvezi z revščino ostajajo še zlasti navzoči tam, kjer so dežele izključene iz globalizacije: dve milijardi ljudi pod mejo revščine široma po svetu živita v glavnem v deželah, ki niso aktivno udeležene v globalizaciji in tvegajo, da bodo ostale izključene iz svetovnega gospodarstva;

1.9 trdi, da imajo težave tudi dežele v razvoju, ki jih je mogoče označiti za nova tržna gospodarstva z visokimi stopnjami gospodarske rasti, in da se je proti revščini mogoče boriti le, če so neenakosti zmanjšane in sta vzpostavljena konkurenčno sposobno formalno gospodarstvo ter učinkovita socialna politika;

1.10 podpira eno od ključnih sporočil poročila Svetovne komisije o socialni razsežnosti globalizacije, da je začetna točka za spremembe nacionalna raven: družbeni razvoj mora sloneti na pristopu „od malega k večjemu“ in vse institucije, nacionalne in lokalne, imajo izjemno pomembno vlogo pri olajševanju vključevanja in zagotavljanju tega, da bo lahko od globalizacije imelo korist in bilo zaščitenih pred njenimi negativnimi učinki več ljudi. Ključnega pomena za pošteno delitev sadov globalizacije je, da se družbeni in državljanski dialog, ki temelji na močnih, reprezentativnih, neodvisnih in odgovornih akterjih, razvije v vseh deželah in regijah;

1.11 dobra lokalna, nacionalna, regionalna in globalna uprava na osnovi *Splošne deklaracije o človekovih pravicah* in *Temeljnih standardih dela ILO* kot tudi *Deklaraciji o temeljnih načelih in pravicah iz dela* so pomembna osnova za liberalizacijo trgovine, globalno rast in razvoj. EESO podpira EU pri spodbujanju razprave na mednarodni ravni o določitvi osnove za okoljske standarde, veljavne po vsem svetu.

2. Posebni komentarji: prispevek politike EU

2.1 EESO meni, da EU lahko igra ključno vlogo v podpiranju in promoviranju socialne razsežnosti globalizacije. Lahko se aktivno angažira in si prizadeva za politiko, ki lahko vlade prepriča v potrebnost pravičnega pravnega in pravosodnega ogrodja, spoštovanja lastninskih pravic, stroškovno ugodnih reševanj sporov in učinkovitega uveljavljanja pogodb, dostopa do izobraževanja in usposabljanja, primerno zakonsko urejenih finančnih institucij in dostopa do njih, pravičnega davčnega sistema in priznanja, da ima osrednjo vlogo človekov razvoj. Vendar pa prizadevanje za dosego teh ciljev ne bi smelo voditi v rast trgovine, ki ne bi imelo nobenega učinka na trajnostni razvoj (ali pa bi bil ta učinek celo negativen), v liberalizacijo finančnih trgov, ki je ne spremlja uravnotežena davčna in

socialna ureditev, v nepoštene razmere, ki bi krmilile strukturna prilagajanja in prestrukturiranje v zaposlovanju, vzgoji in izobraževanju ter zdravstvu, in v rastoče neenakosti v vseh deželah, vključno z industrializiranimi. A če hoče EU to vlogo igrati učinkovito, bodo morale tako Komisija kot države članice skrbno paziti na skladnost svoje lastne politike na pomembnih področjih.

2.2 Evropska komisija je razvila več instrumentov, ki so po mnenju EESO primerni za doseganje napredka v socialni razsežnosti globalizacije. Takšni instrumenti so dvostranski in regionalni sporazumi, sodelovanje pri razvoju in zunanje sodelovanje, trgovinska politika, dostop do trga za dežele v razvoju, pospeševanje zasebnih pobud za družbeni razvoj in pospeševanje upravljanja na globalni ravni. Odbor se sklicuje na svoja novejša Mnenja, ki jih je oblikoval o vseh teh instrumentih (glej prilogo). Medtem ko odbor deli stališča Komisije o potencialu teh instrumentov, pa želi opozoriti, da daje prednost večstranskim sporazumom. EESO poudarja, da bi morala EU tudi v prihodnje s svojimi pobudami še bolj pospeševati trgovino Jug-Jug.

2.3 Dvostranski in regionalni sporazumi lahko pomagajo usmerjati razvoj na področju dobre uprave, pravne države, človekovih pravic in demokratizacije. EESO podpira pogajanja o dvostranskih/večstranskih sporazumih med EU in njenimi trgovinskimi partnerji, pod pogojem, da temeljijo na političnih in gospodarskih, socialnih in okoljskih premislekih in da gradijo na multilateralnem trgovinskem sistemu ali pa ga dopolnjujejo. Prednost bi morali dajati uresničljivim sporazumom, ki obetajo velik obseg trgovanja in pomembne koristi od dostopa do trga (blago, storitve in naložbe). Vsi takšni sporazumi bi morali v celoti izpolnjevati določila Svetovne trgovinske organizacije (WTO). EESO poudarja pomen razpravljanja o teh sporazumih in njihovega spremljanja z ozirom na njihov učinek na socialno razsežnost, in izraža zadovoljstvo z zamislijo, da bi mednarodne organizacije, kakršna je ILO, povabili, naj bodo udeležene v takšnem procesu.

2.3.1 V tej zvezi odbor z zanimanjem opaža namero Komisije, da bi v dvostranskih sporazumih vzpostavila nove skupne mehanizme, s katerimi bi obravnavala in spremljala pomembne vidike socialne razsežnosti globalizacije in kamor bi lahko k sodelovanju povabili druge mednarodne organizacije („Skupni dvostranski observatoriji“). Takšni instrumenti lahko učinkovito pokažejo odgovorno vlogo svobodnih in neodvisnih socialnih partnerjev, kot tudi drugih pomembnih organizacij civilne družbe, kot so organizacije kmetov, potrošnikov, okoljska združenja itd. EESO, ki jih vključuje, v njih vidi vlogo zase, na podlagi svojih izkušenj pri organiziranju čezmejnih partnerstev civilne družbe, vključno z državami v razvoju, še posebej v kontekstu Mercosurja, AKP-ja in Euromeda (*).

(* EESO deluje po načelu skupin za pomoč, skupnih posvetovalnih odborov, okrogle mize in skupin za stike z različnimi geografskimi regijami po svetu.

2.4 EESO meni, da bi morali poseben poudarek nameniti *Politiki evropskega sosedsstva*. Meni, da ta pristop za izboljšanje odnosov z vzhodnimi in južnimi sosednimi deželami EU lahko pomembno prispeva k družbenemu razvoju v teh deželah, če so regionalni razvoj, zaposlovanje in socialna politika del takšnega sodelovanja. Izkušnje s sodelovanjem držav kandidatk iz predpristopnega obdobja EU so pokazale nekaj pozitivnih učinkov v deželah pristopnicah.

2.5 Promoviranje človekovih pravic (vključno s pravicami tako delodajalcev kot delavcev in sindikatov, kot določata 87. in 98. člen konvencije ILO) in demokratizacija v tretjih deželah sta temeljni vprašanji za spodbujanje razvoja in demokracije. Obstaja močna povezava med dobrim upravljanjem, vključno z bojem proti korupciji, pravno državo, varstvom človekovih pravic in temeljnimi svoboščinami ter kakovostjo pravosodja. V tem kontekstu EESO opozarja, da so pogodbe o človekovih pravicah sporazumi med državami. Obveznosti, ki jih ustvarjajo, so v prvi vrsti obveznosti držav. Evropska komisija bi morala države članice spodbujati, naj v celoti spoštujejo te obveznosti in naj sodelujejo v mednarodnem dialogu, da bi povečevali ozaveščenost o dolžnostih držav in jih opominjali na njihove odgovornosti za družbeni razvoj. Ko so mednarodni predpisi prenešeni v nacionalno zakonodajo ali druge pomembne nacionalne ureditve, postanejo zavezujoče za zasebne pravne entitete, torej za državljane in podjetja.

2.6 Te prednosti bi morale veljati tudi za zunanje sodelovanje in pomoč pri razvoju: to, da se spremembe začenejajo na nacionalni ravni, je eno od ključnih sporočil WCDSDG. EESO meni, da se je pomembno osredotočiti na posamična vprašanja v okviru dosledne celovite razvojne politike.

2.6.1 Takšno prednostno vprašanje bi lahko bilo dostojno delo (?), ki bi moralo vključevati razvoj integrirane politike zaposlovanja, s katero bi ustvarjali produktivno, trajnostno zaposlovanje in prilagajali sposobnosti ljudi sedanjim in šele nastajajočim zahtevam delovnega mesta ter izboljševali delovne razmere in življenjsko raven. Takšna politika bi morala voditi do produktivnejših in boljših delovnih mest v gospodarstvu, premikati brezposelne v zaposlenost, koncentrirati javne in zasebne naložbe kot tudi mednarodno pomoč na najproduktivnejša področja.

2.6.2 Drugo prednostno področje bi moralo biti izobraževanje: prilagajanje izobraževanja potrebam trga dela in usposabljanje ljudi z zahtevanim temeljnim znanjem. Ključno vlogo mora igrati gospodarstvo, ki mora — v okviru, v katerega so vpleteni socialni partnerji in vlade — pomagati oblikovati politiko in omogočiti vplogled v verjetne zahteve po znanju, ki jih kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno postavlja gospodarstvo.

2.6.3 In končno: v sodelovanju in nujenju pomoči deželam v razvoju bi morala biti prednostna naloga varstvo socialnega gospodarstva — organizacije, kot so, recimo, zadruga, ki kombinirajo tržni pristop in socialne premisleke. Te organizacije so tako generatorji gospodarske kot tudi socialne blaginje.

2.7 V multilateralnem, na pravicah temelječem ogrođu je treba zasnovati migracijsko politiko, ki se odziva na spreminjajoče se vzorce in trenutne realnosti na trgu dela; upoštevač mednarodno konvencijo Združenih narodov o varstvu pravic vseh delavcev migrantov in njihovih družinskih članov, kakor tudi povezave med gospodarsko, socialno, politično, trgovinsko, delovno, zdravstveno, kulturno, varnostno in zunanjo politiko ter razvojnimi vidiki. EESO se strinja s stališčem generalnega sekretarja Združenih narodov, ki je na srečanju v Evropskem parlamentu januarja 2004 zatrdil: „Samo sodelovanje na bilateralni, regionalni in svetovni ravni bo omogočilo vzpostaviti partnerstvo med državo gostiteljico in državo izvora, ki bo koristilo vsem stranem, in najti sredstva, da priseljevanje postane gonilo razvoja; sredstva za boj proti tiho-tapcem ljudi čez meje in prekupčevalcem; za sprejetje skupnih standardov za ravnanje s priseljenci ter za upravljanje priseljevanja.“

2.8 Mednarodna trgovina je vse pomembnejša za vsa gospodarstva in je lahko rešitev za zmanjševanje revščine. Nauk iz nekaterih dežel v razvoju, ki so razvile konkurenčnost v proizvodnji, je, da je aktivna, k izvozu usmerjena strategija v razvijanjem primerjalnih prednosti na osnovi kakovosti, ne pa nizkih plač, življenjskega pomena za graditev novih izvoznih zmogljivosti. Vendar pa je za uspeh na tem področju potreben vzporeden proces strateškega vključevanja v svetovno gospodarstvo, naravnano na podpiranje nacionalnih razvojnih prednosti, vključno z lokalnimi razvojnimi pobudami, ki so še posebej pomembne in ki jih je zato treba pospeševati. Ta proces mora imeti socialno razsežnost. V tem kontekstu bi bilo treba posebno pozornost posvečati izkoriščanju delavk v večini brezcarinskih predelovalnih con (*Export Processing Zones, EPZ*). EESO meni, da bi si morale pomembne mednarodne organizacije usklajeno prizadevati za to, da bi napravili konec zlorabam delavskih pravic v teh conah. Evropska komisija in države članice EU bi morale takšna prizadevanja aktivno podpirati.

2.9 Razvojna, trgovinska in naložbena politika EU bi morala v celoti podpirati cilje globalne politike EU in biti vključena vanjo. EESO podpira cilje *Splšnega sistema preferencialov* (GSP) Evropske unije, vendar zastavlja vprašanje, ali vanj vključeni pospeševalni programi (okoljski, socialni in režim proti drogam) od uvoznika ne terjajo preveč birokracije in se jih zato revne dežele in majhna podjetja, ki naj bi jim bili namenjeni, ne poslužujejo izdatno. EESO poziva Evropsko komisijo, naj se v pravi in v praksi osredotoči na spodbujanje ratificiranja in uresničevanja temeljnih standardov dela ILO v deželah koristnicah in naj v pregled 2005 vključi ukrepe, s katerimi bi med

(?) Primerjaj: „Decent work“ (Dostojno delo), ILO

tistimi, ki so jim namenjeni, čimbolj povečali koristi od ukrepov. Pregled bi morali opraviti s popolno vključitvijo socialnih partnerjev in drugih pomembnih organizacij civilne družbe.

2.10 z ozirom na *Smernice OECD za multinacionalna podjetja* EESO priporoča, naj Evropska komisija začne kampanjo ozaveščanja, da bi podjetja in njihovi evropski delovni sveti bolje spoznali ta pomemben in koristen dokument. Njegov nezavezujoči značaj naj bi oohranili, vendar pa bi vlade, ki so k Smernicam pristopile, morale še naprej promovirati dokument in spodbujati multinacionalna podjetja, naj se po njem ravna. Treba bi si bilo prizadevati za preprečitev tega, da bi povezavo s trgovinskimi sporazumi s tretjimi državami utegnili tolmačiti kot novo obliko protekcionizma. Komisija bi morala podpirati prizadevanja OECD, da bi Smernice spoštovale tudi države, ki niso članice OECD. Enaki premisleki veljajo za dokument ILO, *Tristransko deklaracijo načel v zvezi z multinacionalnimi podjetji in socialno politiko*.

2.11 glede spodbujanja zasebnih in prostovoljnih pobud za socialni razvoj EESO meni, da lahko gospodarstvo igra podporno vlogo v pospeševanju socialnega razvoja. Socialna odgovornost v podjetjih (*Corporate Social Responsibility, CSR*) kot koncept opisuje, kako nacionalna in multinacionalna podjetja prenašajo koncept trajnosti v svojo poslovno prakso. EESO se v tem kontekstu sklicuje na svoje mnenje o Zeleni knjigi *Spodbujanje evropskega ogrodja za socialno odgovornost v podjetjih* (CES 355/2002). Socialna odgovornost v podjetjih ni samo ustvarjanje in varstvo zaposlenosti, temveč razvijanje boljših delovnih mest s primerno zdravstveno zaščito in varnostjo, je upoštevanje potreb ljudi z zmanjšanimi možnostmi in spodbujanje kulture vseživljenjskega učenja. Socialno odgovorno obnašanje pomeni, da podjetja zavzeto spoštujejo obstoječa socialna pravila in si prizadevajo, da bi ustvarila duh partnerstva s pomembnimi zainteresiranimi.

2.12 izboljšanje upravljanja na nacionalni in globalni ravni je drugo ključno sporočilo iz poročila WCSSDG. Kar se tiče globalne ravni, se EESO strinja, da je ključnega pomena krepiti multilateralni sistem mednarodnih organizacij. Ključ do upravljanja na globalni ravni je učinkovitejše in obsežnejše usklajevanje politike med organizacijami. Na voljo mora imeti več virov, se bolje odzivati, se izogibati podvajanju in napačnemu upravljanju. V tistih telesih mednarodnih organizacij, ki sprejemajo odločitve, bi morale države članice EU nujno vztrajati pri tem, da se ta proces nadaljuje. Ugotoviti je treba, da je vloga držav članic, ko gre za usklajevanje in skladnost, najmanj tako pomembna kot vloga Komisije. Dobrodošlo bi bilo, ko bi Sporočilo komisije v tem oziru vsebovalo več priporočil. Medigri med Komisijo in državami članicami bi morali posvečati primerno pozornost pri snovanju političnih usmeritev v pomembnih mednarodnih forumih. Ključnega pomena je, da EU premakne vso svojo težo na področje mednarodnega upravljanja. Države članice morajo okrepi sodelovanje, izboljšati pripravljanje svojih predlogov in aktivnosti v mednarodnih institucijah ter usklajevati svoja stališča.

3. Zaključki in priporočila: Pot naprej

3.1 EESO meni, da pri obravnavi socialne razsežnosti globalizacije za EU obstaja notranja in zunanja razsežnost.

3.2 **Notranja razsežnost** je v zmožnosti EU, da se ukvarja s strukturnimi reformami: EESO meni, da je uspeh lizbonske strategije ključnega pomena za uspeh specifičnega prispevka politike EU k socialni razsežnosti globalizacije. Samo ko bodo države članice uspele uresničiti potrebne strukturne reforme z vzajemno krepitvijo gospodarskega razvoja, zaposlovanja in socialne politike, kot tudi z uresničevanjem gospodarske in družbene kohezije, bo EU lahko služila kot merilo za globalno raven. EU si mora še naprej prizadevati preseči protekcionistične težnje v današnji trgovinski politiki EU še posebej, ne pa izključno, na področju kmetijstva — v primeru predelanih proizvodov, in bi morala na splošno utirati pot trgovinski politiki brez izvoznih podpor. Nadalje morajo EU in njene države članice zavzeti aktivno stališče z odločilnimi reformami v zvezi z izzivi demografskega staranja in vztrajno visoko nezaposlenostjo. Z namenom, da bi spodbujali trajnostno rast ravni zaposlenosti, krepili spodbude za delo in zniževali stroške dela, ki niso povezani s plačami, so bistvene reforme v socialnem varstvu in zavarovalnih sistemih. Enako potrebni so prožni dogovori o delu kot primerna zaščita za ljudi, ki delajo na podlagi teh dogovorov, in naložbe v človeški kapital. Treba bi bilo izdelati tudi nove aktivne politike na področju ekonomskega priseljevanja, kar je potrdil Evropski svet v Solunu. Komisija in EESO sta predstavila različne predloge glede tega. Vse te reforme je treba pripravljati skrbno v sodelovanju z delodajalci in sindikati.

3.3 ESO se sklicuje na nedavno Poročilo o globalni konkurenčnosti 2003–2004 (*Global Competitiveness Report 2003–2004*) Svetovnega gospodarskega foruma, ki ugotavlja zelo dobre dosežke skandinavskih dežel. To so dežele, ki imajo močno tradicijo v socialnem držnem gospodarstvu, a jim je ob enem uspelo uresničiti strukturne reforme, ki so življenjskega pomena za ohranjanje temeljnih načel socialnega tržnega gospodarstva. To dokazuje, da evropski socialni model lahko ponuja osnovo za uspešne strukturne reforme.

3.4 **Zunanja razsežnost** je, da bi EU morala igrati vodilno vlogo v poudarjanju pomena multilateralizma in globalnega upravljanja. Ključna vprašanja so krepitev sistema mednarodnih organizacij v okviru sistema OZN in zavzemanje za skladnejšo politiko med temi organizacijami ter organizacijami Bretton Woodsa in Svetovne gospodarske organizacije. EU bi se morala še posebej zavzemati za utrjevanje obstoječih standardov za socialni razvoj, kakršni so temeljni standardi dela organizacije ILO, dostojno delo kot globalni cilj in zaveze v zvezi s človekovimi pravicami OZN. Tako v pravu kot v praksi bi si morala prizadevati za uresničevanje teh standardov v državah članicah OZN. Zagotavljati bi morala boljše vključevanje socialne razsežnosti in dostojnega dela v svoje programe za zunanje sodelovanje. Države članice EU bi morale povečati svojo razvojno pomoč.

3.5 V tem kontekstu mora EU igrati vlogo v spodbujanju oblik formalnega predstavljanja in konzultacij delodajalskih organizacij, sindikatov in drugih pomembnih organizacij civilne družbe v mednarodnih finančnih in trgovinskih organizacijah, kot so IMF, Svetovna banka in WTO. OECD je bila za te organizacije primer, ki se je dolgo let izkazoval kot koristen.

3.6 Komisija in države članice EU bi morale v tesnem sodelovanju resno preučiti predlog WCSDG o ustanovitvi *Sveta za gospodarsko in socialno varnost*. To je eden njegovih pomembnih predlogov za zagotavljanje realne vodilne vloge na globalni ravni, ker vidi potrebo za uravnovešanje gospodarske in socialne politike na skladen način, da bi dosegli dogovorjene cilje. Komisija in države članice bi tudi morale posvečati ustrezno pozornost vsakemu resnemu prizadevanju za reformo in krepitev potencialne, vendar v usklajevanju globalne politike na gospodarskem in socialnem področju neuresničene vloge ECOSOC OZN. Če bi položaj ECOSOC seveda zares okrepili, bo EESO preučil načine in sredstva, kako bi lahko dosegli, da bi se glas evropske organizirane civilne družbe bolje slišal prek ECOSOC-a v sistemu OZN.

3.7 Evropska komisija in Svet ministrov bi morala prisluhniti sporočilu WCSDG, da je dostojno delo bistven instrument za izkoreninjenje revščine. Spodbujati bi morali dostojno delo kot globalni cilj, ki bi ga morali Združeni narodi upoštevati v svojem pregledu Deklaracije novega tisočletja (*Millennium Declaration*) in Ciljev razvoja v novem tisočletju (*Millennium Development Goals*).

3.8 Eno najpomembnejših sporočil WCSDG je nujen poziv vladam, naj usklajujejo in oblikujejo skladno politiko v mednarodnih finančnih institucijah, v WTO, v ILO in med njimi. Predpogoj za takšno sodelovanje in doslednost je, da enako nalogo opravijo vlade na nacionalni ravni. Narediti bi morali konec sedanji praksi, da predstavniki v IMF dobivajo svoja navodila pretežno od finančnih ministrov, v WTO od ministrov za trgovino ali za gospodarske zadeve, v ILO pa od ministrov za delo, socialne zadeve in zaposlovanje. EESO toplo priporoča, naj Komisija in Svet preučita zamisel, da bi vlade tistih držav članic, ki imajo gospodarski in socialni svet, od teh svetov zahtevale mnenje o načinih in sredstvih za uresničevanje tega sodelovanja in skladnosti na nacionalni ravni. Vlade držav članic, ki nimajo gospodarskega in socialnega sveta, bi lahko pridobile mnenja najprezentativnejših delodajalskih organizacij in sindikatov v svojih deželah, ali pa uporabile obstoječi

instrumentarij konzultacij, pri katerem je civilna družba sodelovala v pripravah na *Socialni vrh* in *Socialni vrh +5 OZN*.

3.9 Komisija bi lahko — v tesnem sodelovanju z državami članicami — šla korak dlje v spodbujanju učinkovitejšega dialoga med ILO in WTO (in, zaradi tega, ILO in IMF ter ILO in Svetovno banko), kot pa predlaga v točkah 5.5 svojega Sporočila. WTO — ki se je doslej zelo upirala zamisli, da bi namenjala pozornost socialni razsežnosti politike v svojem mandatu —, IMF in Svetovna banka bi lahko na podlagi mandata, ki so jim ga dale države članice, ustanovile usklajevalna telesa z ILO, v katerih bi lahko v svoje delo zagotovili vključitev socialne razsežnosti in spremljanje razvoja. Recimo: po poteku veljavnosti Sporazuma o tekstilu in oblačilih (*Agreement on Textiles and Clothing*, ATC) konec leta 2004 se številne dežele izvoznice tekstila soočajo s hudimi težavami zaradi prilagajanja in velikih izgub delovnih mest. Zaradi prepletajočih se vidikov problema bi bila tu očitno umestna Pobuda za skladnost politike (*Policy Coherence Initiative*), ki bi morala vključevati vse zadevne agencije: WTO, Svetovno banko, IMF, ILO in druge pomembne agencije OZN. Te naj bi predvidevale in preučevale socialne in gospodarske učinke ter priporočale ukrepe, ki naj bi jih, ob mednarodni pomoči, sprejemale prizadete vlade.

3.10 EU bi morala — na podlagi lastnega zgleda iz oktobra 2004 — nadaljevati s spodbujanjem vključevanja temeljnih standardov za delo kot referenčne točke v periodične preglede trgovinske politike držav članic WTO. EESO meni, da bi bilo primerno, če bi bil zastopan v delegaciji Komisije za takšen pregled trgovinske politike v prihodnje. Komisija bi tudi lahko spodbujala svoje glavne trgovinske partnerje, naj se lotijo takšnih pregledov trgovinske politike.

3.11 EESO meni, da je zamisel WCSDG o ustanovitvi Foruma OZN o globalizacijski politiki, ki bi vključeval agencije multilateralnega sistema in druge organizacije, skupine in posameznike, ki se ukvarjajo s socialno razsežnostjo globalizacije, sicer zanimiva, da pa utegne biti projekt v zdaj prevladujočih okoliščinah preveč ambiciozen. Ko bodo vlade resno začele usklajevati in povečevati skladnost svoje politike v mednarodnih finančnih institucijah, v WTO in v ILO, in ko bodo na tej osnovi naredili prvi korak z boljšim sodelovanjem med temi mednarodnimi organizacijami, bo dozorel čas za resno preučitev tega predloga.

V Bruslju, 9. marca 2005

Predsednica

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Anne-Marie SIGMUND